

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

D E C I Z I E

cu privire la respingerea recursului

în cauza civilă

Berova Tatiana împotriva Președintelui Republicii Moldova, Procuraturii
Republicii Moldova, Procuratura raionului Taraclia,

(repararea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune)

împotriva încheierii din 6 martie 2026 a Curții de Apel Sud, sediul Cahul,

*(Dosarul nr. 2r-145/26
PIGD Nr. 2-23168573-01-2r-17042026)*

Omisiunea înlăturării neajunsurilor din încheierea de a nu da curs este imputabilă apelantei.
--

Judecătoria Cahul, sediul Taraclia, jud. A. Scripcenco
Curtea de Apel Sud, sediul Cahul, judecători: E. Bancov, V. Hudoba, I. Gorlenco

24 iunie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților, recursul declarat de Berova Tatiana reprezentată de Daniliuc Nicolae,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Gheorghe Stratulat, *judcători*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 27 noiembrie 2023, Berova Tatiana, a depus la Judecătoria Cahul, sediul Taraclia cerere de chemare în judecată împotriva Președintelui Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova și Procuraturii raionului Taraclia, prin care a solicitat: admiterea acțiunii; încasarea în mod solidar de la Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova și Procuratura raionului Taraclia în beneficiul ei, sumei de 15 164 160 lei, cu titlu de prejudiciul material, sumei de 600 000 Euro cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin infracțiune, și suma de 20 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică.

2. Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 17 noiembrie 2025, cererea de chemare în judecată înaintată de Berova Tatiana, împotriva Președintelui Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Procuraturii raionului Taraclia, cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune și încasarea cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică a fost respinsă ca neîntemeiată.

3. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 17 noiembrie 2025, la 16 decembrie 2025, Berova Tatiana a declarat cerere de apel nemotivată, invocând dezacord cu hotărârea primei instanțe.

4. Prin încheierea Curții de Apel Sud, sediul Cahul din 09 februarie 2026, nu sa dat curs cererii de apel declarată de Berova Tatiana împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul (sediul Taraclia) din 17 noiembrie 2025 și s-a acordat apelantei Berova Tatiana un termen de 10 zile calendaristice din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză pentru prezentarea originalului dovezii de achitare a taxei de timbru în sumă de 200 (două sute) lei, explicându-i-se că în caz de neîndeplinire a indicațiilor din prezenta încheiere, cererea de apel va fi restituită.

5. Astfel, prin încheierea din 06 martie 2026, Curtea de Apel Sud, sediul Cahul a restituit apelul declarat de Berova Tatiana împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 17 noiembrie 2025. 2 6. La data de 24 martie 2026, nefiind de acord cu încheierea Curții de Apel Sud, sediul Cahul, Berova Tatiana reprezentată de Daniliuc Nicolae a depus cerere de recurs, prin care a solicitat admiterea acesteia, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

Instanța de apel a reținut că, prin încheierea din 9 februarie 2026 a Curții de Apel Sud, sediul Cahul, cererii de apel depuse de Tatiana Berova împotriva hotărârii Judecătorei Cahul, sediul Taraclia din 17 noiembrie 2025 nu i s-a dat curs, fiind acordat apelantei un termen de 10 zile pentru înlăturarea neajunsurilor, respectiv prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de achitare a taxei de timbru.

Instanța de apel a constatat că încheierea respectivă a fost recepționată de apelantă la 16 februarie 2026, iar la 19 februarie 2026 aceasta a prezentat cererea de apel motivată, însă nu a prezentat dovada achitării taxei de timbru. Argumentul apelantei privind inaplicabilitatea taxei de timbru, pe motiv că procesul civil ar fi fost intentat anterior intrării în vigoare a Legii taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023, a fost respins, instanța reținând că la data depunerii apelului erau aplicabile normele procedurale în vigoare, care impuneau achitarea taxei de timbru.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că Tatiana Berova nu a executat integral indicațiile stabilite prin încheierea emisă în temeiul art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fapt ce atrage, potrivit art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, restituirea cererii de apel.

6. La data de 23 martie 2026, Tatiana Berova a depus recurs împotriva încheierii Curții de Apel Sud, sediul Cahul, din 6 martie 2026, prin care a fost restituită cererea de apel declarată împotriva hotărârii Judecătorei Cahul, sediul Taraclia, din 17 noiembrie 2025. Recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a încheierii contestate și remiterea cauzei instanței de apel pentru judecarea în fond a apelului.

În susținerea recursului, recurenta a invocat că, prin încheierea Curții de Apel Sud, sediul Cahul, din 9 februarie 2026, cererii de apel nu i s-a dat curs, fiindu-i acordat termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru prezentarea apelului motivat și achitarea taxei de timbru în sumă de 200 lei. Aceasta a susținut că la 18 februarie 2026 s-a conformat indicațiilor instanței de apel, expediind apelul motivat, precum și cererea de exonerare integrală de la plata taxei de timbru pentru examinarea cererii de apel.

Recurenta a arătat că instanța de apel urma să se pronunțe asupra cererii de exonerare de la plata taxei de timbru, însă a omis să examineze această cerere și a dispus restituirea apelului. În opinia recurente, în cazul în care se solicită scutirea, amânarea sau eșalonarea plății taxei de stat, cererea de apel nu poate fi restituită fără ca instanța să se pronunțe mai întâi, prin încheiere, asupra demersului formulat.

Totodată, recurenta a susținut că, în cazul respingerii cererii de scutire de la plata taxei, instanța urma să nu dea curs cererii și să acorde un nou termen rezonabil pentru achitarea taxei, iar nu să restituie imediat apelul. În acest sens, recurenta a apreciat restituirea cererii de apel drept abuzivă.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

7. Articolul 425 din Codul de procedură civilă:
„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii”.

8. Articolul 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă:
„(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților”.

9. Articolul 427 lit. a) din Codul de procedură civilă:
„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept:
a) să respingă recursul și să mențină încheierea”.

10. Articolul 368 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă:
„Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată odată cu fondul”.

11. Articolul 369 alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Codul de procedură civilă:
„(1) Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă:
a) apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).
(2) Încheierea judecătorească de restituire a cererii de apel poate fi atacată cu recurs”.

12. Articolul 84 din Codul de procedură civilă:
„(1) Scutirile de taxa de stat și/sau de taxa de timbru sunt prevăzute de pct.1 din anexa nr.2 la Legea taxei de stat nr.213/2023 și se aplică în modul prevăzut de alin.(4) din prezentul articol.

(3) Pentru eliberarea repetată a copiilor (duplicatelor) de pe fiecare document, hotărâre, încheiere, precum și a copiilor de pe alte documente din dosar eliberate de instanța de judecată la solicitarea părților și a altor persoane participante la proces se percepe o taxă prevăzută de Legea taxei de stat nr.213/2023.

(4) În funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat ori a unei părți a acesteia și/sau de plata taxei de timbru, atât în primă instanță, cât și în cazul exercitării căilor de atac”.

13. Articolul 3 alin. (1) din Codul de procedură civilă:
„(1) Instanțele judecătorești aplică legile procedurale civile în vigoare la data judecării cauzei civile, efectuării actelor de procedură sau executării actelor instanței judecătorești (hotărâri, încheieri, decizii, ordonanțe), precum și a actelor unor alte autorități în cazurile prevăzute de lege”.

14. Articolul 426¹ alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă:
„(1) Instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă: b) cererea de recurs a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare recurs”.

15. Articolul 75 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă:
„(2) Procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiaari.

(3) Conducătorul organizației își confirmă împuternicirile prin documentele prezentate în judecată ce atestă funcția sau calitatea lui de serviciu ori, după caz, prin actele de constituire. În caz de dizolvare sau lichidare a persoanei juridice, interesele ei pot fi reprezentate de administratorul din oficiu sau de lichidator, desemnați în condițiile legii.

(4) Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.”.

16. Articolul 80 alin. (7) din Codul de procedură civilă:

„(7) Împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă prin mandat”.

17. Articolul 14 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002:

„(1) Activitatea de avocat încetează: b) în cazul retragerii licenței.”.

MOTIVAREA INSTANȚEI

18. Completul de judecată constată că încheierea contestată a fost pronunțată la 6 martie 2026 și comunicată la 20 martie 2024 Tatiane Berova (Vol. I, f.d. 40). Recursul a fost declarat în termen, cererea fiind depusă la data de 24 martie 2026.

19. Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat împotriva încheierii contestate urmează a fi respins, reieșind din următoarele considerente.

20. În jurisprudența sa, Curtea Supremă de Justiție a indicat că neajunsurile constatate în încheierea de nu da curs cererii de apel urmează a fi înlăturate în totalitate (*a se vedea decizia nr. 2r-191/25*) și în modul corespunzător (*a se vedea decizia nr. 2r-297/25*).

21. Completul de judecată observă că recurenta apelantă nu s-a conformat indicației de a achita taxa de timbru la depunerea cererii de apel și nici nu a negat acest faptul neachitării acesteia. În acest sens, Tatiana Berova susține că a solicitat scutirea de la plata taxei de timbru pentru depunerea cererii de apel, însă aceasta nu ar fi fost examinată de instanța de Curtea de Apel Sud, sediul Cahul.

22. Referitor la solicitarea de scutire de la plata taxei de timbru la depunerea cererii de apel formulată de Tatiana Berova, completul de judecată reține următoarele.

23. La data de 18 februarie 2026, Tatiana Berova a prezentat cererea de apel motivată, și a solicitat instanței de apel exonerarea integrală de la plata taxei de timbru pentru examinarea cererii de apel.

În susținerea solicitării de scutire, apelanta a invocat prevederile art. 2 din Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 și ale art. 84 din Codul de procedură civilă, arătând că procesul judiciar a fost intentat la 23 septembrie 2023, anterior intrării în vigoare a Legii taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023, la 1 ianuarie 2024, și că legea respectivă nu are efect retroactiv.

Apelanta a mai susținut că taxa de timbru se percepe o singură dată pentru intentarea unui proces judiciar civil, iar nu repetat pentru fiecare etapă procesuală,

apreciind că interpretarea contrară ar genera neclarități privind momentul și modul de achitare a taxei de timbru. Totodată, aceasta a invocat existența unor pretinse contradicții între prevederile Legii taxei de stat și cele ale Codului de procedură civilă, solicitând interpretarea acestor norme în condițiile art. 66 lit. c) din Constituție.

24. Completul de judecată reține că art. 85 din Codul de procedură civilă reglementează scutirile de taxa de stat și/sau de taxa de timbru, iar din conținutul acestei norme rezultă că legiuitorul a prevăzut două modalități distincte de scutire.

25. Prima modalitate este scutirea legală, aplicabilă atunci când temeiurile scutirii sunt expres prevăzute de lege. Aceasta rezultă din art. 85 alin. (1) din Codul de procedură civilă, potrivit căruia scutirile de taxa de stat și/sau de taxa de timbru sunt prevăzute de pct. 1 din anexa nr. 2 la Legea taxei de stat nr. 213/2023. Într-o asemenea ipoteză, instanța verifică existența temeiului legal de scutire invocat și aplicabilitatea acestuia în raport cu obiectul cererii și calitatea procesuală a părții.

26. A doua modalitate este scutirea facultativă, prevăzută de art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă. În acest caz, legea nu instituie o scutire automată, ci stabilește criteriile în funcție de care judecătorul sau instanța judecătorească poate dispune scutirea totală ori parțială de plata taxei de stat și/sau de plata taxei de timbru. Aceste criterii vizează situația materială a persoanei și probele prezentate în acest sens, atât în primă instanță, cât și la exercitarea căilor de atac.

27. Art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care reglementează instituția scutirii de la plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru, are un caracter dispozitiv, iar beneficiul scutirii nu operează de drept, ci este condiționat de îndeplinirea cumulativă a două cerințe: (i) invocarea unei stări materiale precare și (ii) susținerea acesteia prin probe corespunzătoare (*decizia nr. 2r-52/26, §51*).

28. Cererea de scutire trebuie să fie însoțită în mod obligatoriu de probe, care confirmă starea materială și care trebuie să fie relevante (adică să se refere la sursele de venit, cheltuieli esențiale, bunuri deținute și alte obligații financiare), suficiente, care ar permite o evaluare obiectivă a stării materiale, dar și actualizate. Respectarea condiției de probe actualizate este necesară, întrucât o situație materială este o realitate dinamică și poate fi profund diferită de la o lună la alta sau de la an la an. Prezentarea unor acte sau înscrisuri emise cu mult înainte de depunerea cererii nu poate servi drept fundament probator corespunzător, întrucât nu reflectă starea reală a solicitantului la momentul procesual pertinent (*deciziile nr. 2r-296/25, §38-39; nr. 2rc-99/25, §35; nr. 2r-346/25, §26*).

29. Prin urmare, în cazul scutirii facultative, simpla invocare a dezacordului cu obligația de plată a taxei sau a unei interpretări proprii asupra aplicării în timp a Legii taxei de stat nr. 213/2023 nu este suficientă. Partea care solicită scutirea trebuie să indice și să probeze circumstanțe concrete privind situația sa materială, apte să justifice imposibilitatea achitării taxei de stat sau a taxei de timbru, integral ori parțial.

30. În speță, deși formal apelanta a formulat o solicitare de scutire de la plata taxei de timbru, argumentele prezentate în susținerea acesteia nu vizau întrunirea condițiilor scutirii facultative prevăzute de art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă. Apelanta nu a invocat situația sa materială și nu a prezentat probe din care să rezulte imposibilitatea achitării taxei de timbru, integral sau parțial.

31. Dimpotrivă, susținerile apelantei s-au referit, în esență, la faptul că aceasta nu ar avea, în general, obligația de a achita taxa de timbru, motivând prin propria interpretare a unor prevederi din Legea taxei de stat nr. 213/2023 și din Codul de procedură civilă. Or, asemenea argumente nu se circumscriu mecanismului scutirii facultative, care presupune aprecierea situației materiale a părții în baza probelor prezentate.

32. Prin urmare, la etapa depunerii cererii de apel motivate, apelanta nu a invocat dificultăți financiare reale în suportarea taxei de timbru și nu a prezentat elemente probatorii care să permită instanței de apel să aprecieze existența condițiilor prevăzute de art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

33. În aceste condiții, solicitarea formulată de apelantă nu poate fi calificată ca o veritabilă cerere de scutire facultativă de la plata taxei de timbru, în sensul art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care ar impune instanței verificarea situației materiale a părții și pronunțarea asupra întrunirii sau neîntrunirii criteriilor legale de scutire.

34. În realitate, cererea apelantei este lipsită de obiect sub aspectul mecanismului scutirii facultative, întrucât nu se întemeiază pe imposibilitatea materială de achitare a taxei, ci pe contestarea însăși a obligației de plată. Or, prevederile legale în vigoare impun achitarea taxei de timbru inclusiv la exercitarea căilor de atac, iar faptul că Legea taxei de stat nr. 213/2023 a intrat în vigoare după depunerea acțiunii introductive nu o lipsește de efect la momentul exercitării apelului.

35. Această concluzie rezultă din art. 3 alin. (1) din Codul de procedură civilă, potrivit căruia instanțele judecătorești aplică legile procedurale civile în vigoare la data judecării cauzei civile, efectuării actelor de procedură sau executării actelor instanței judecătorești. Prin urmare, fiind vorba despre o normă de procedură, obligația de achitare a taxei de timbru se apreciază în raport cu legea în vigoare la data îndeplinirii actului procedural, respectiv la data exercitării căii de atac.

36. Astfel, neînălăturarea neajunsurilor cererii de apel prin neachitarea taxei de timbru reprezintă o omisiune imputabilă apelantei. Prin urmare, recursul este pasibil de respingere cu menținerea încheierii contestate.

37. În partea recursului semnat de Nicolae Daniliuc în calitatea pretinsă de avocat, în interesele Tatiane Berova, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

38. Potrivit dispozițiilor art.75 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în proces civil, procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiaari.

39. În conformitate cu prevederile art. 80 alin. (7) din Codul de procedură civilă, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

40. Potrivit informației reflectate pe portalul Ministerului Justiției <https://justice.gov.md/ro/content/lista-avocailor-cu-drept-de-exercitare-activitatii>, activitatea avocatului Daniliuc Nicolae a fost încetată, în temeiul art. 14 alin. (1) lit. b) din Legea nr.1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură.

41. Astfel, urmare a retragerii licenței de avocat, Nicolae Daniliuc nu are calitatea de reprezentant al Tatiane Berova, iar semnarea și depunerea cererii de recurs de către acesta contravine prevederilor art. 75 alin. (2) din Codul de procedură civilă, or, la data depunerii recursului, acesta nu mai avea dreptul de a practica profesia de avocat și să reprezinte interesele în instanța de judecată.

42. Prin urmare, instanța de recurs concluzionează că recursul semnat de Nicolae Daniliuc, acționând în interesele Tatiane Berova urmează a fi restituit ca fiind depus de o persoană care nu este în drept să declare recurs.

43. În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Restituie cererea de recurs depusă de Nicolae Daniliuc, în interesele Tatiane Berova.

Respinge cererea de recurs declarată de Tatiana Berova.

Menține încheierea din 6 martie 2026 a Curții de Apel Sud, sediul Cahul, în cauza civilă Berova Tatiana împotriva Președintelui Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Procuratura raionului Taraclia, privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat